

Vergaderjaar 2015–2016

34 102

Initiatiefnota van het lid Sjoerdsma: «Wereldwijd jezelf kunnen zijn»

Nr. 12

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 mei 2016

Naar aanleiding van de initiatiefnota «Wereldwijd jezelf kunnen zijn» (Kamerstuk 34 102) van het lid Sjoerdsma (D66) op 15 juni 2015 (Kamerstuk 34 102, nr. 9) is door uw Kamer een gewijzigde motie aangenomen van de leden Ten Broeke (VVD), Pia Dijkstra (D66) en Servaes (PvdA) (Kamerstuk 34 102, nr. 8). In de motie wordt de regering verzocht bij de regeringen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten aan te dringen het huwelijk voor paren van gelijk geslacht te legaliseren en tevens de positie van LHBT'ers in algemene zin te verbeteren. Met deze brief reageer ik op deze motie.

Sinds de ontmanteling van de Nederlandse Antillen zijn, naast Aruba, ook de landen Curaçao en Sint Maarten autonoom en daarmee zelf verantwoordelijk voor de bescherming van de rechten van hun inwoners. In de staatsregelingen van deze landen is een antidiscriminatieartikel opgenomen.¹ Deze wetgeving gaat uit van gelijkheid en dit betekent, dat een ieder, dus ook LHBT'ers, dezelfde rechten hebben. Bovendien gaat het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten uit van het gelijkheidsbeginsel en het verbiedt discriminatie op welke grond dan ook. Aruba heeft dit Internationaal Verdrag reeds op 1 januari 1986

¹ Aruba: hoofdstuk 1 artikel 1.1 in de Staatsregeling van Aruba
Curaçao: hoofdstuk 2 Artikel 3 in de Staatsregeling van Curaçao
Sint Maarten, hoofdstuk 2 §2 Artikel 16 in de Staatsregeling van Sint Maarten

ondertekend. Curaçao en Sint Maarten volgden op 10 oktober 2010.² Op dit moment betekent het huwelijk in de Caribische Koninkrijkslanden een verbond tussen een man en een vrouw. Niettemin dienen huwelijken tussen personen van hetzelfde geslacht in het gehele Koninkrijk te worden erkend. Artikel 40 Statuut geeft alle authentieke akten, zoals huwelijksakten, binnen het Koninkrijk namelijk een rechtsgeldige status.

In 2012 hebben LHBT-belangenorganisaties uit de drie Caribische landen, Caribisch Nederland en Nederland zich verenigd in de *Pink Orange Alliance* (POA)³. Zij hebben als doel positieverbetering van LHBT'ers binnen het gehele Koninkrijk. POA wordt door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gesubsidieerd. De afgelopen vijf jaar hebben de organisaties verschillende activiteiten op de eilanden georganiseerd, variërend van lotgenotencontact, voorlichting, deskundigheidsbevordering en beïnvloeding van beleid zoals petitie, gay prides, discussieavonden, films, conferenties et cetera.⁴ Dit jaar zal POA voor het eerst een onderzoek doen naar de beleving en behoeften van de LHBT-jeugd in het Caribisch deel van het Koninkrijk. In een overwegend masculiene cultuur wordt homoseksualiteit veelal met vrouwelijkheid geassocieerd. Er bestaan stereotype denkbeelden over mannelijkheid en over vrouwelijkheid. De LHBT-organisaties proberen deze denkbeelden om te buigen, maar overheden kunnen hierin meer verantwoordelijkheid nemen. Publieke en openlijke steunbetuiging door de overheid kan bijdragen aan meer sociale acceptatie en een verbetering van de positie van LHBT'ers.

Op 22 april 2015 overhandigden verschillende LHBT-belangenorganisaties een wenspakket, dat in het kader van het POA-project was opgesteld, aan bestuurders van de Nederlandse regering, Caribisch Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Het wenspakket roept bestuurders op om de noodzaak van LHBT-emancipatie te erkennen, steun te geven aan de Caribische LHBT-beweging en met haar in gesprek te gaan over LHBT-beleid. Daarnaast zouden scholen op de eilanden voorlichting moeten geven over LHBT'ers. Het wenspakket werd door onder andere de Gevolmachtigde Ministers van Curaçao en van Sint Maarten positief ontvangen en het riep positieve reacties op. Josianne Fleming-Artsen, de voormalig Gevolmachtigde Minister van Sint Maarten, gaf aan dat het probleem in haar land bekend is en dat het de hoogste tijd is de onwetendheid binnen de gemeenschap aan te pakken, beginnend bij de scholen. Marvelyne Wiels, Gevolmachtigde Minister van Curaçao, verzekerde de aanwezigen ervan dat ook Curaçao voorstander is van gelijke rechten voor iedereen.

Voorts werd op 22 april 2015 bekendgemaakt dat een Koninkrijksboot, met financiële bijdragen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zou meevaren op de Amsterdam Gay Pride 2015. Op deze manier werd aandacht gevraagd voor gelijke rechten van LHBT'ers in het gehele Koninkrijk. Op zaterdag 1 augustus 2015 waren de vier Koninkrijkslanden vertegenwoordigd op de boot, en ook vertegenwoordigers van de LHBT-belangen-

² Deel 3, artikel 26:

Allen zijn gelijk voor de wet en hebben zonder discriminatie aanspraak op gelijke bescherming door de wet. In dit verband verbiedt de wet discriminatie van welke aard ook en garandeert een ieder gelijke en doelmatige bescherming tegen discriminatie op welke grond ook, zoals ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status

³ Pink Orange Alliance bestaat uit zeven LHBT-belangenorganisaties: Alfa(Aruba), E.O. Bonaire-(Bonaire), FOKO(Curaçao), SAFE(Sint Maarten), BTW(Sint Eustatius), BMS(Saba) en COC Nederland.

⁴ Voor een overzicht van de activiteiten zie: Pink Orange Alliance: Unity in Diversity -LGBT emancipation in the Dutch Caribbean. Ricardo, M. Amsterdam 2015.

organisaties. Het succes van de boot werd nog eens onderstreept toen de Koninkrijksboot werd uitgeroepen tot winnaar in de categorie «beste verbeelding van het thema».

Met subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werd een documentaire gemaakt over het leven van LHBT'ers in het Caribische deel van het Koninkrijk waarin ook de initiatiefnemers van de Koninkrijksboot op de Amsterdam Gay Pride werden gevolgd. Tevens is een website en de promotie van de film op facebook en twitter gefinancierd.⁵ Op 13 december 2015 vond in Amsterdam de première plaats van de documentaire *One Kingdom, one love*; daarna is deze ook in Den Haag en Rotterdam vertoond. In januari en februari van dit jaar werd de documentaire op verschillende plekken in de Cariben vertoond. Doel ervan is het taboe rondom LHBT te doorbreken en het onderwerp bespreekbaar te maken. Na de uitzending op Curaçao heeft Statenlid Alex Rosario, partijleider van PAIS, toegezegd binnenkort te zullen komen met een initiatiefvoorstel voor gelijke behandeling en rechtsbescherming op basis van afkomst en seksuele geaardheid.

De meest recente ontwikkeling is de goedkeuring van de motie gelijke behandeling op Aruba, ingediend door Statenlid Desiree Croes. Op 9 februari 2016 werd de motie vrijwel unaniem aangenomen. Deze motie verzoekt de regering om de stand van zaken van discriminatie op Aruba te inventariseren en vervolgens hierop een beleid te maken.

Langzaamaan wordt steeds duidelijker dat het tijd is voor verandering. Een ieder heeft het recht zichzelf te kunnen zijn zonder daarmee gediscrimineerd of gemarginaliseerd te worden. Over dit onderwerp spreek ik regelmatig met de collega's in de Cariben en dat zal ik blijven doen. Daar waar ik de regeringsleiders spreek zal ik de legalisering van het huwelijk van mensen met gelijk geslacht onder de aandacht blijven brengen. Daarnaast zal ik initiatieven steunen, die de positieverbetering van LHBT'ers en legalisering van het homohuwelijk stimuleren.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk

⁵ www.onekingdom.nl